

Täname teid selle Decide'i komplekti allalaadimise eest!

Iga Decide'i komplekt sisaldab vajalikke mängutarvikuid kuni kaheksast mängijast koosnevale rühmale. Kui osalejaid on rohkem, varustage iga rühm mängukomplektiga.

Komplekti saab printida A4-formaadis paberile või kartongile. Parima tulemuse saamiseks kasutage paberit grammkaaluga 160g/m².

Esimesel üheksal lehel on erinevat värvi äärised, mis tähistavad selle paberi värvi, millele need tuleks printida. Komplekti kuulub 3 või 4 rohelist, 3 või 4 sinist, 1 kollane ja 2 oranži lehte.

Muud lehed tuleb printida valgele paberile või kartongile.

Viimased neli lehte sisaldavad mängualust ja reegleid iga osaleja jaoks.

Igal mängijal peab kindlasti olema A3-formaadis mängualus.

Reeglitega kaart tuleks eelistatavalt printida värvilises kirjas, kuid sobib ka mustvalge variant.

Veenduge, et mängualuseid ja reeglikaarte on sama palju kui osalejaid.

Toremaid mänguelamusi Decide'iga!

Kui teil on küsimusi või soovite mängu kohta lisateavet, saatke sõnum meiliaadressil info@playdecide.org.

Creative Commons License Deed

Attribution-Share Alike 3.0 Unported

You are free:

to **Share** — to copy, distribute and transmit the work

to **Remix** — to adapt the work

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).

Share Alike — If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same, similar or a compatible license.

With the understanding that:

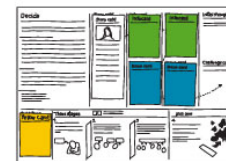
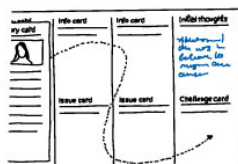
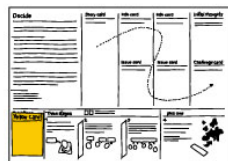
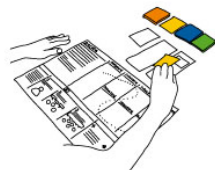
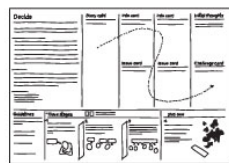
Waiver — Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.

Public Domain — Where the work or any of its elements is in the public domain under applicable law, that status is in no way affected by the license.

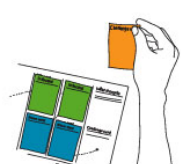
Other Rights — In no way are any of the following rights affected by the license:

- Your fair dealing or fair use rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
 - The author's moral rights;
 - Rights other persons may have either in the work itself or in how the work is used, such as publicity or privacy rights.
- **Notice** — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.

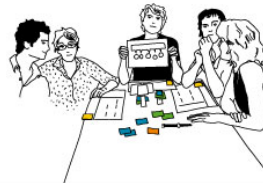
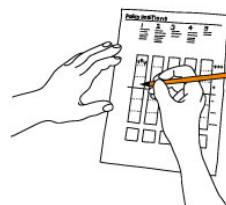
To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/> or send a letter to Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.

4

5

6

Juhised

1.

Ettevalmistus

Printige PDF-id failinimede alusel värvilisele paberile või õhukesele kartongile.

Teil on vaja järgmist värvi A4-lehti: kollane (1), oranž (2), roheline (3 või 4), sinine (3 või 4) ja valge (7).

Lõigake kaardid välja.

Printige või paljundage mängijate arvule vastav hulk mängualuseid ja reegleid. Decide'i on kõige parem mängida 4–8 mängijaga.

2.

Alustamine

Decide'i mängimiseks kulub 80 minutit.

Iga mängija ees on mängualus. Mängu kuuluvad mitut tüüpi kaardid, millega mängu käigus täidetakse kogu mängualus.

Mängujuht selgitab mängijatele reeglkaartide abil mängu käiku. Ta tutvustab ka mängu eesmärgi.

Decide'i esimeses osas kogutakse ja jagatakse teavet. Siis järgneb arutelu.

Kolmandas osas proovivad mängijad sõnastada rühma ühise seisukoha. Decide lõpeb tulemuste üleslaadimisega veebisaidile www.playdecide.eu.

Enne esimese osa algust tuleb mängujuht kõigile mängijatele meelde vestlusreeglid (all vasakul) ja jagab laiali kollased kaardid.

Kui mõni mängija tunneb, et keegi rikub reegleid, võib ta tõsta arutelu peatamiseks kollase kaardi. Kui probleem on lahendatud, siis arutelu jätkub.

Ülal paremal on ruum märkmete ja mõtete jaoks.

3.

1. osa. Teave

Selle osa läbimiseks kulub ligikaudu 30 minutit. Kõik mängijad loevad läbi sissejuhatuse (ülal vasakul).

Kõik mängijad loevad läbi mõned süžeekaardid, valivad enda jaoks ühe kõige olulisema ja asetavad selle mängualusele. Iga mängija tutvustab lühidalt oma süžeekaarti.

Kõik mängijad vahetavad ja loevad läbi teabekaardid, valivad enda jaoks kaks olulisemat ja asetavad mängualusele. Iga mängija tutvustab lühidalt oma teabekaarte.

Kõik mängijad loevad läbi probleemikaardid, valivad enda jaoks kaks olulisemat ja asetavad mängualusele. Iga mängija tutvustab lühidalt oma probleemikaarte.

Mängijad võivad valgete kaartide abil soovi korral igal ajal teavet ja probleeme juurde lisada. (Selle mänguosa kõiki etappe joonisel ei näidata, süžee-, teabe- ja probleemikaartidega korratakse samu toiminguid. Selle osa lõpuks on kõik kaardid mängualusel, nagu on näidatud viimasel joonisel.)

4.

2. osa. Arutelu

Selle osa läbimiseks kulub samuti ligikaudu 30 minutit.

Arutada võib mitut moodi. Valige viis, mis konkreetsele rühmale kõige paremini sobib.

Võimalik on vabas vormis arutelu. Piiranguid pole, mängijad arutlevad vabalt kindla järjekorrata. Kõik proovivad reegleid järgida (reeglite rikkumise korral võib kasutada kollaseid kaarte). Struktureeritum aruteluviis on rääkida kindlas järjekorras.

Kui arutelu ei edene või muutub igavaks, võib seda elavdada väljakutsekaartidega. Mängujuht jagab need välja, tekstiga pool all. Mängijad loevad neid ja tegutsevad vastavalt. Selles osas kasutavad mängijad kaarte oma argumentide toetamiseks.

Nad asetavad lauale kaardid, mis toetavad nende väiteid, rühmitavad need ja dokumenteerivad arutelu, moodustades rühma nägemust kajastavate teemade kohta kaardikogumeid. Kaardikogumi moodustamiseks võib kasutada igat tüüpi kaarte. Selle osa lõpuks peab olema moodustatud vähemalt üks kaardikogum.

5.

3. osa. Rühma ühine seisukoht

Decide'i viimase osa peale kulub ligikaudu 20 minutit. Kõik loevad läbi neli põhimõttelist koondseisukohta.

Kaardikogumite põhjal tehtud järeldustele toetudes otsustavad kõik mängijad kordamööda kõigi nelja koondseisukoha üle, hääletades nende poolt või vastu.

Proovige leida ühisosa. Kas on mõni koondseisukoht, millega te kõik nõustute? Kui sellist pole, proovige koostada rühma oma, n-ö viies põhimõtteline koondseisukoht.

6.

Tulemuste üleslaadimine

Mängujuht kannab tulemused funktsiooni Share your results (Jaga oma tulemusi) abil hääletusvormilt üle veebisaidile www.playdecide.eu.

Teie tulemused lisatakse kõigi teiste Euroopas mängitud Decide'i seansside tulemuste hulka.

Infokaart 1

Arenev aju

20 aastat tagasi arvasid teadlased, et aju ei suuda pärast imikuiga muutuda, välja arvatud vananemise käigus toimuv närvirakkude kadumine. Praegu me teame, et aju modelleerib ennast õppimise ja keskkonnaga kohanemise käigus kogu aeg ümber ja seda elu lõpuni.

Infokaart 2

Mis on teadvus?

Teadlased väidavad, et selleks ajaks kui me oleme teadlikud millegi tegemisest, on see meie ajus juba tehtud. See tähendab, et meie aju kontrollib meie käitumist ja teadvus ei kontrolli meie tegusid, vaid on viis meie ajule selle tegemisi selgitada.

Infokaart 3

Ühendused aju anatoomia ja käitumise vahel

Otsides ühendust käitumise ja aju anatoomia või bioloogia vahel, avastasid teadlased, et 21-l "antisotsiaalse käitumisega" isikul oli 11% väiksem ajumaht ühes ajuosas.

Infokaart 4

Loomsed mudelid

Uurides loomadel sõltuvust, agressiooni ja emainstinkti, avastasid teadlased, et neid saab ravimite abil muuta. Osa sellest uurimusest on juba inimestele rakendatud.

Infokaart 5

Ravimi resistentsus

Inimesed, kes kannatavad Parkinsoni tõve käes, ei suuda hästi oma liigutusi kontrollida. Selle põhjustab ajurakkude suremine selles aju piirkonnas, mis kontrollib liigutusi. Parkinsoni tõve vastu on leiutatud ravimeid, aga osad inimesed muutuvad selle suhtes resistentseks.

Infokaart 6

Bioloogiliste ja psühholoogiliste probleemide ravimine

Parkinsoni tõve ja teiste liigutamist takistavate haiguste vastu on kasutatud tugevaid ajustimulaatoreid. Nüüd neid proovitakse psühhiaatriliste haiguste ravimiseks nagu depressioon ja obsessiivne kompulsivne häire (OCD) (liigne korraarmastus).

Infokaart 7

Tüvirakkude teraapia

Parkinsoni tõbe peaks saama tüvirakkude teraapiga hästi ravida, sest aju osa, mis on kahjustunud, on väike ja kergesti kindlaks tehtav. Vigastatud rakkude asendamine tüvirakkude abiga, võib aidata paraneda või isegi terveks saada.

Infokaart 8

Otsmikulobotoomia

1930- 1950 raviti skisofreeniahaigeid patsiente sellega, et neilt eemaldati esimene osa ajust, mis muutis nende iseloomu igaveseks. Kaasaegsed tugevad ajustimulatsiooni tehnikad toimivad aju konkreetse osa suhtes palju valikulisemalt ja need ei pruugi olla pöördumatud.

Infokaart 9

Aju läbistav magneetiline stimulatsioon (TMS)

Tundub, et TMS suudab parandada mälu ja arutlusvõimet, ergutab inimesi kroonilise väsimuse puhul või suudab neile uusi oskusi õpetada.

Infokaart 10

Meditšiiniliseks muutmise trend

Kas mittemeditšiinilisele juhtumile meditsiinilise või psühholoogilise märgistuse andmine julgustab meid ravima retseptiravimitega?

Infokaart 11

Ravimitega täiustamine

Rohtudega ravimine võib muuta tavalisd inimesed “paremaks kui teised.” Ravimitega täiustamine juba toimib: tuju, mälu, tunnetuse ja põhivajaduste nagu magamise ja seksi puhul.

Infokaart 12

Uued antidepressandid

On palju ohutumad kui eelmised ja seetõttu kasutatakse neid üha rohkem. Neid on kombeks kasutada ka tujutõstjatena täiesti tervete inimeste poolt, kes tahavad tunda “paremini kui hästi.”

Infokaart 13

Ravi ilma sümptomiteta

Depressioon võib kaduda ja tagasi tulla mitmeaastase vaheaja järel. Praeguseid patsiente hakatakse tõenäoliselt ravima uue generatsiooni antidepressantidega üle mitme aasta, isegi kui ei ilmne enam mingeid sümptomeid.

Infokaart 14

Väljamõeldised ja faktid

Aldous Huxley 1930.a raamatus “Julge uus maailm” kaotas ravim nimega Soma kõik valutunde. Tänapäeval on valik erinevaid aju mõjutavaid ravimeid saadaval tarbija valikul või ka retsepti alusel.

Infokaart 15

Epileemiline depressioon

Maailma Terviseorganisatsioon on tuvastanud depressiooni, kui peamise selle sajandi terviseprobleemi. Vaimsed häired on Euroopa ja muu maailma üks peamisi haiguste ja võimetuse põhjustajaid.

Infokaart 16

Ravimid ilma retseptita

Paljusid aju mõjutavaid ravimeid võetakse ka siis, kui ei olda haige. Inimesed, kes võtavad rahutuse vastaseid ravimeid, ei pruugi olla eriti rahutud.

Infokaart 17

Ravimid õppimiseks

On tõestatud, et Ritalin ja sarnased psühhostimulandid, parandavad valvsust, reageerimiskiirust, probleemide lahendamist ja planeerimist. Seda peetakse Ameerika ülikoolilinnakutes enimkasutatavaks lõõgastumisravimiks.

Infokaart 18

Mälu täiustavad ravimid

Praeguse aja paljud ravimifirmad suunavad tohutuid ressursse uuringutesse, et välja töötada mäluvõimendamise ravimeid. Mälu avardavaid toiteaineid juba toodetakse miljardi-dollari tööstustes, hoolimata vähestest tõestustest, et need toimivad.

Infokaart 19 Sõduritel kasutamiseks Ravimid unetuse raviks võivad pikendada ärkveloleku aega mitme päeva võrra. Sõjavägi on uurinud selle kasutamise võimalusi tervetele inimestele.	Infokaart 20 Sõjaväe eksperimendid Sõjavägi kulutab 20 miljonit dollarit , et uurida uusi viise väsimuse vältimiseks ja tagamaks seda, et sõdur suudaks jääda ärkvele, valvsaks ja efektiivseks kuni seitsmeks päevaks, ilma et tekiks mingeid tüsistusi.	Infokaart 21 Superinimene Ameerika Ühendriikide sõjavägi arvab, et inimesi peaks uuendama. Nad uurivad viise, kuidas teha sõdureid targemks, vastupidavamaks, tugevamaks ja kiiremaks, lühidalt superinimesteks.
Infokaart 22 Mälutäiustajate ohud “Võib-olla pole hea, kui lasta pidevalt oma mälu täiustada iga päev kuni elu lõpuni. Võib-olla kaasnevad sellega psühholoogilised kõrvalmõjud nagu pinge peas, kui on liiga palju asju, mida sa ei suuda unustada”	Infokaart 23 Üle leti Paljud aju täiustavad rohud olid algselt mõeldud meditsiiniliste haiguste raviks, aga on tõendeid, et need on ohutud ka laiemaks kasutamiseks.	Infokaart 24 Meedia Me ei tea, mis efekt on meedial, mis ujutab täiskavanu aju informatsiooniga üle. On arvatud, et meedia mõju võib olla veel ohtlikum kui ravimite mõju.

Küsimuse kaart 1

Tehnikate reguleerimine

Kas ajupiltide tegemine peaks olema lubatud ka muudel eesmärkidel kui diagnoosimiseks ja haiguse ravika? Kellel tuleks lubada seda kasutada?

Küsimuse kaart 2

Elektroodid ja tabletid

Kas see, kui mu ajus on elektrood, on erinev tableti võtmisest?

Küsimuse kaart 3

Inimlik vabadus ja inimväärikus

Kas kohtu poolt agressiivse või seksuaalselt ebasünda käitumise puhul määratud ravi rohtudega on üksikisiku vabaduse ja inimväärikuse rikkumine? Ja kui ravi seisneb elektroodide sisestamises?

Küsimuse kaart 4

Enese täiustamine

Mida ma järgnevaist parandaksin, kui see oleks kunstlikult võimalik (tablett, elektrood, TMS jne.):

- Mälu?
- Arukus?
- Tuju?

Kas mõned meetodid on vastuvõetavamad kui teised?

Küsimuse kaart 5

Rohud ja ühiskond

Kas aju töö täiustamisel on laiaulatuslikud ühiskondlikud tagajärjed? Kas mõnedel ühiskonnagruppidel saab olema teiste ees eelis, kui nad neid kasutavad?

Küsimuse kaart 6

Rohud võimulolijatele

Kas presidendid ja peaministrid, kes teevad otsuseid, mis võivad muuta maailma, peaksid võtma aju tööd täiustavaid rohte?

Küsimuse kaart 7

Evolutsiooni mõjutamine

Kas me muudame inimkonna evolutsiooni muutes kunstlikult inimaju?

Küsimuse kaart 8

Riskide hindamine

Kuidas me võime teada enamiku psühhoaktiivsete rohtude pikaajalisi mõjusid, iseäranis kui neid hakatakse võtma noores eas ning võetakse pikka aega.

Küsimuse kaart 9

Ravimite kasutamise kontroll

“Kui ravim on juba heaks kiidetud ning kasutusele võetud, võetakse see inimeste poolt kasutusele ka teistel eesmärkidel.”

Küsimuse kaart 10

Kas inimesi hakatakse sundima ajutöö täiustamisele?

On oht, et töövõtjad ja koolid, kes otsivad kõrgema võimekusega töölisi ja üliõpilasi, sunnivad neid ajutäiustamisele. Sellele tuleb teha lõpp.

Küsimuse kaart 11

Rohtude mõju

Kas ma olen veel sama inimene pärast rohu võtmist, mis mõjub mu ajule?

Küsimuse kaart 12

Rohud või teraapia

Kas depressiooni peaks ravima tablettidega või raviarstiga vesteldes?

Küsimuse kaart 13

Kus on vastuabinõu?

Kui probleem peitub ajus, kas ei peaks ka vastuabinõu leidma just ajust?

Küsimuse kaart 14

Vahe tegemine

Kuidas me saame tõmmata tujuhäirete valdkonnas selge piiri terve ja haige vahel?

Küsimuse kaart 15

Milline haigus on depression?

Kas depressioon on üksikisiku haigus või ühiskonna haigus?

Küsimuse kaart 16

Probleemi varjamine

Kas on oht, et ajurohtude kasutamine võiks varjata ühiskondlikku probleemi?

Küsimuse kaart 17

Ühiskonna hoiakud

Kui palju me ühiskondlikult aktsepteerime inimkäitumise varieeruvuse ulatust?

Küsimuse kaart 18

Meie murelikkus rohtude pärast

“Enamusele meist meeldiks minna läbi elu rõõmsalt ja püstipäi, olla töö juures keskendunud kui laserkiir ning nautida igal ööl ekstaasiviivat seksi. Samas on enamus meist murelikud mõttest saavutada kõike seda rohtude läbi. Miks?”

Küsimuse kaart 19

Kes otsustab?

“Kes defineerib, mis on käitumine ja käitumishäire, kes peaks kontrollima ravi?”

Küsimuse kaart 20

Eeliste saamine

“Kas on eetiline kasutada rohtusid saamaks eeliseid teiste ees?”

Küsimuse kaart 21

Aju töö täiustamine ja õiglus

“Haridus on kognitiivne täiustaja, mis on väga ebaühtlaselt jaotunud, kuid ühiskond pole hariduse vastu. Vastupidiselt sellele oleks neurokognitiivsed täiustajad kõigile kättesaadavad.”

Küsimuse kaart 22

Rohud eksamite sooritamiseks

Kui arendatakse välja kognitiivtäiustid siis, kas selles on midagi halba, kui inimesed kasutavaid neid edukateks eksamisooritamisteks?

Küsimuse kaart 23

Kohv ja teised stimulandid

Kas stimulandi võtmine enne kontrolltööd on erinev tassi kohvi ärajoomisest?

Küsimuse kaart 24

Kohtute võimu laiendamine

Juba võivad kohtud sundida kurjategijaid ravile. Kas on oht, et ravile sunnitakse keegi, keda ühiskond peab “hälbinuks”?

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Juhtnöörid: Kollane kaart!

Kasuta kollast kaarti, et aidata grupil juhiseid järgida. Lehvita seda, kui tunned, et juhiseid ei järgita või kui sa ei saa aru, mis toimub.

Väljakutse kaart

Räägi grupile, kes sinu arvates maksab (ressurssides või tagajärgedes) ja mis moodi.

Väljakutse kaart

Selgita lühidalt oma kaasmängijatele, milline on sinu arvates selle mõju tulevastele põlvkondadele.

Väljakutse kaart

Mis sa arvad, mida meedia võiks kõigest sellest arvata?

Väljakutse kaart

Kas sellega kaasnevad mingid ohud? Mõtle välja oht, räägi grupile ja küsi kahelt teiselt mängijalt, kas nad suudavad veel ühe ohu välja tuua.

Väljakutse kaart

Kujutle, mida sinu vanavanemad sellest teemast arvaksid. Räägi sellest grupile?

Väljakutse kaart

Kas grupp on “olnud vaoshoitud” ja pole rääkinud selle teemaga kaasnevatest “tabuprobleemidest?” Kui on, siis ütle: “Me pole rääkinud ...” ja alusta vestlust.

Väljakutse kaart

Kas see avaldab loodusele ka mõju? Räägi grupile, mis sa arvad.

Väljakutse kaart

Avalda oma arvamusi teema kohta, millest sa veel ei ole rääkinud.

Väljakutse kaart

Vali jutukaart. Esita grupile oma vaated selle teema kohta, nagu tegelane sinu jutukaardil.

Väljakutse kaart

Kas me saame õigustada raha kulutamist selle uurimisele, teades tervishoiu kättesaadavuse ebavõrdsusest Euroopa ja arengumaade vahel.

Väljakutse kaart

Kas sinu arvates on inimeste vajadused tähtsamad kui looduse, loomade ja loodete vajadused, kes ei saa enda eest seista.

Väljakutse kaart

“Me peame pikendama inimeste eluiga ja kasutama kõiki võimalusi uuringuteks, et aidata haigeid inimesi.”

Kas sa nõustud selle väitega?

Väljakutse kaart

Vali selline jutukaart, mille tegelaskuju vaated ei ühti sinu omadega. Räägi grupile, millised sinu vaated sarnanevad tegelaskuju omadega ja millised mitte.

Väljakutse kaart

Küsi, mida sinu paremal käel asuv inimene sellest teemast arvab. Mõtle välja argument, mis toetaks tema arvamust.

Väljakutse kaart

Küsi, mida sinu vasakul käel asuv inimene sellest teemast arvab. Katsu talle vastu vaielda.

Väljakutse kaart

Vali selline jutukaart, mille tegelaskuju vaated on sinu omadest kaugelt erinevad. Kujutades end selle tegelasena ning jutusta lühidalt grupile oma arvamusest selle teema kohta.

Situatsiooni kaart 1

Kevini lugu

Ma kannan eluaegset vanglakaristust Texas, aastal 1981 sooritatud mõrva eest, milles mind süüdi mõisteti. Kuigi ma olen süütu, ei suutnud ma 20 aastat sellele tõestusmaterjali leida. Ning siis, eelmisel aastal, tehti mulle “ajusõrmejälje” testid. Mulle pandi pähe mingi elektroomüts ning näidati pilte kuriteopaigast segamini täiesti kõrvaliste piltidega. Nad ütlesid, et isegi kui ma püüaksin varjata oma reaktsioone, tuvastaks seade mälestuse stseenist, mis on mu ajus salvestunud. Ning loomulikult leidsid nad, et pole. Viimaks on mul lootust.

Situatsiooni kaart 2

Olive'i lugu

Rohkem kui kaheksa aastat kannatan ma Parkinsoni tõve all. Mu kehaliikmed tõmblevad, värisevad ja vapuvad. Viimasel ajal pole mu arstirohi nii hästi mõjunud kui varem ning mu jäsemed on väänelnud kontrollimatult. Mu arst ütleb, et minu ravim on jõudnud oma piirideni. Ta on välja pakkunud “aju sügavstimuleerimise”. Nad võiksid sisestada mu ajju elektroodi, mis reguleeriks mu sümptomeid. Ma võiksin seda sisse ja välja lülitada mu rinnal oleva otsekui tempodikteeija abil. Võimalused positiivseteks tulemusteks on head. Kuid kas see ei teeks mind mingisuguseks robotiks?

Situatsiooni kaart 3

Rose'i lugu

Ma olen 63-aastane. Viimasel ajal on mul olnud probleeme oma mäluga. Testid näitasid, et mul on KKT- Kerge Kognitiivne Tõrge, mis, nagu nad ütlevad, on “eeldementsuse” seisund. Järgmisel viiel aastal mõjutab mind arvatavasti Alzheimeri tõbi, kuigi see pole kindel. Arstid on mulle välja kirjutanud rohu, mis aeglustab seisundi halvenemist kuigi ei takista seda. Ma tahan seda rohtu meeleheitlikult, kuna mõte dementsusest hirmutab mind ja mu perekonda. Kuid rohi on väga kallis ja ma ei tea, kui kaua suudan ma selle eest maksta.

Valge kaart

Valge kaart

Valge kaart

Situatsiooni kaart 4

Susani lugu

Tere, olen 43 -aastane 3 lapse ema ning koduperenaine. Mind on viimased paar aastat vaevanud depressioon. Mu arst kirjutab mulle välja antidepressante, mis aitavad mul näha elu ilusamat palet. Ei kujuta ette, milline oleks mu elu ilma nende tablettideta. Siiski mõtlen, milline inimene ma oleks ilma nende tablettideta. Lõppude lõpuks, kes ma olen? Kas see rohi aitab mul leida tee mu õige isiksuseni? Või teeb ta minust teise inimese, alati õnneliku ning naerusuise, kuid... võõra iseendale?

Valge kaart

Situatsiooni kaart 5

Dr. Andersoni lugu

Kolm aastat tagasi olin ma kaitse tunnistajaks Lee`le, kes oli siis 17 ning kohtu all süüdistatuna 15- aastase lapse tapmiskatses. Ütlesin kohtule, mida ma usun. Et Lee`l puudus kontroll oma vägivaldse käitumise üle, kuna ta oli üles kasvanud vägivaldses peres. Kasutasin ajupilditehnikat näitamaks, et tema ajus oli prefrontaalses sagaras vähem hallollust kui normaalne oleks. See on klassikaline vägivalla mudel. See aitas veenda vandekohust mõisma ta õigeks ettekavatsetud mõrvas ning süüdi raskes kallaletungis.

Valge kaart

Situatsiooni kaart 6

Margareti lugu

Ma olen keskkooliõpetaja. Kuni kolmanik poisse mu klassides kasutavad rohtu Ritalin, kuigi enamusel neist ei ole tähelepanu puudulikkuse ja hüperaktiivsuse häire, mille vastu seda tavaliselt välja kirjutatakse. Üha enam rikkaid vanemaid annavad seda rohtu oma lastele aitamaks neil keskenduda ja õppida. Kas tuleb päev, mil me peame õpilastelt paluma anda koos eksamitööga ka uriiniproov, et välja selgitada, kas nende saavutused on raske töö või rohtude tulemus?

Valge kaart

Situatsiooni kaart 7

Sybili lugu

John ja mina saime just meie esimese lapse, imelise väikse poisi, kelle nimi on Oliver. Nüüd pean ma oma vabakutselise kirjaniku tööle tagasi asumaa. Mu süda murdub mõtte ees, et mul tuleks Oliver iga päev lasteaeda jätta. Kasvatajad on küll väga professionaalsed, ent ma olen kusagilt lugenud, et lastel kes pannakse lastesõime, on suurem kalduvus hilisemas elus halvale teele sattuda. Samas teiselt poolt, kui ma ta koju jätan, peab ta aega viitma videot ja televiisorit vaadates ning ma olen lugenud, et ka see on kahjulik.

Situatsiooni kaart 8

Barbara lugu

Mu pojal Kevinil oli 5 aastat tagasi mootorrattaõnnetus. Ta oli 22-aastane. Sellest ajast peale on ta olnud koomas, mida kutsutakse “vegetatiivseks seisundiks”. Ta ajukoor on surnud, nii et kunagi pole ta enam võimeline mõtlema või tundma. Aju ainus osa, mis tal veel elus on, on piklik aju, mis paneb ta südame lööma ja võimaldab hingata. Pole mingit võimalust, et ta tuleks veel teadvusele. Milles siis asi? Vahel ma tunnen, et ta on elus, vahel tunnen, et surnud ning mõnikord tunnen ma, et ei tea, mis vahet sel on.

Valge kaart

Valge kaart

Valge kaart

Sektsiooni nimi:

Millistele järeldustele see sektsioon sind viis?

Kaardid selles sektsioonis:

Infokaart	Küsimuse kaart	Situatsiooni kaart	Valge kaart

Sektsiooni nimi:

Millistele järeldustele see sektsioon sind viis?

Kaardid selles sektsioonis:

Infokaart	Küsimuse kaart	Situatsiooni kaart	Valge kaart

Sektsiooni nimi:

Millistele järeldustele see sektsioon sind viis?

Kaardid selles sektsioonis:

Infokaart	Küsimuse kaart	Situatsiooni kaart	Valge kaart

Erinevad seisukohad: Neuroteadus – “aju töö täiustamine”

Erinevad seisukohad

1

Isegi kui nende vahendite potentsiaalsed negatiivsed mõjud on kindlaks tehtud, ei tohiks nende suhtes rohkem piiranguid rakendada, kui tänapäeval saadaolevate “aju töö täiustajate” alkoholi ja tubaka suhtes on, lastes tarbijatel otsustada.

2

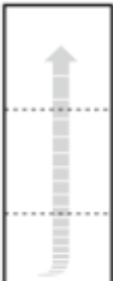
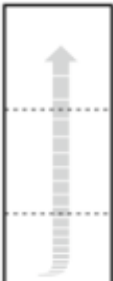
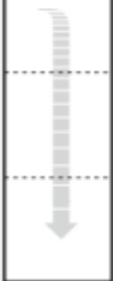
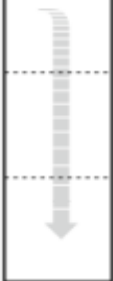
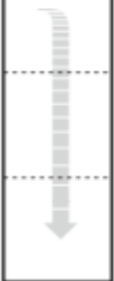
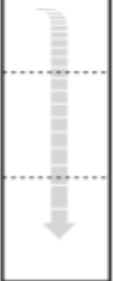
“Aju töö täiustajaid” peaks igal juhul range meditsiinilise kontrolliga reguleerima- see tähendab, neid peaks välja kirjutama arst.

3

“Aju töö täiustajad” peaksid olema avalikult kättesaadavad, aga uuringuid sellel teemal peaks jätkama (kliiniliseks, sõjaväliseks jne kasutamiseks), et teada saada nii meditsiinilised kui ka sotsiaalsed muutused pikaaegse kasutamise järel.

4

Moraalselt on vastuvõetamatu tarvitada selliseid stimulannte, et täiustada tavalist käitumist, seetõttu peaks selliste ainete kasutamine olema ainult teraapiline: haiguste, kahjustuste ja teiste häirete korral.

	1	2	3	4	
Tugi					+++
Vastuvõetav					++
					+
					-
					--

Vastvõetamatu					
Keeldu					

Erinevad seisukohad: Neuroteadus – “aju töö täiustamine”

Erinevad seisukohad

1

.....

.....

.....

.....

2

.....

.....

.....

.....

3

.....

.....

.....

.....

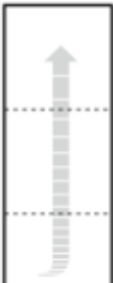
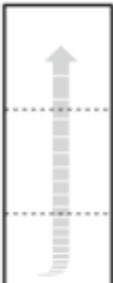
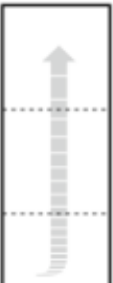
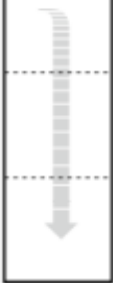
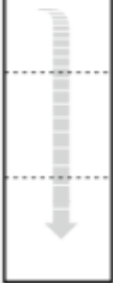
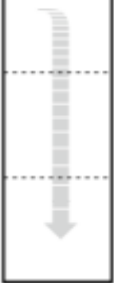
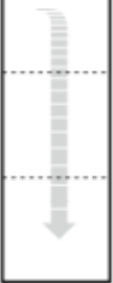
4

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	
Tugi					+++
					++
					+
Vastuvõetav					-
					--
Vastvõetamatu					---
Keeldu					

Neuroteadus – “aju töö täiustamine”

On tõenäoline, et ravimid, mis tehakse haiguste raviks, võivad täiustada meie loomulikke võimeid. Ravimid Alzheimeri tõve ravimiseks võivad tähelepanuväärselt täiustada ka meie tavalisi mälufunktsioone. Stimuleerivad rohud, mida praegu kasutatakse tähelepanu defitsiidiga hüperaktiivsete laste ravimiseks, suurendavad ka tavalise aju võimet kontsentreeruda. Täiustada saab ka inimese emotsionaalset seisundit. Uutel farmatseutilistel ravimitel depressiooni ravimiseks, on mõju ka neile, kes depressiooni all ei kannata: inimesed, kes neid tarvitavad muretsevad vähem igapäevaste asjade pärast, suhtuvad ellu optimistlikumalt ja suurema enesekindlusega. Ühel päeval võib neid ravimeid kasutada hoopis tavalise keha, aju ja psüühika täiustamiseks, mitte teraapiaks. Kui kõik need kujutletavad hüved nende rohtude võtmisest enda täiustamiseks tõeseks osutuvad, kas pole see siis paratamatu, et neid hakataksegi selle eesmärgiga võtma. Kas me saame, või kas me peaksime püüdma seda piirata. Küsimus tõuseb kindlasti siis, kui tuleb välja, et need rohud ei ole kahjulikud. Miks ei tohiks suurendada mälu mahtu, itelligentsust, tähelepanuvõimet ja oskust kontsentreeruda. Või isegi täiustada meie loomingulisust, empaatiavõimet ja sotsiaalsust. Me kasutame nagunii iga päev kohvi, sigarette ja alkoholi. Kas me mitte ei tee seda peamiselt kofeiini, nikotiini ja alkoholi mõju pärast ajule? Kas tablett on erinev kui tass kohvi?

Erinevad seisukohad

- 1. Isegi kui nende vahendite potentsiaalsed negatiivsed mõjud on kindlaks tehtud, ei tohiks nende suhtes rohkem piiranguid rakendada, kui tänapäeval saadaolevate “aju töö täiustajate” alkoholi ja tubaka suhtes on, lastes tarbijatel otsustada.
- 2. “Aju töö täiustajaid” peaks igal juhul range meditsiinilise kontrolliga reguleerima- see tähendab, neid peaks välja kirjutama arst.
- 3. “Aju töö täiustajad” peaksid olema avalikult kättesaadavad, aga uuringuid sellel teemal peaks jätkama (kliiniliseks, sõjaväliseks jne kasutamiseks),et teada saada nii meditsiinilised kui ka sotsiaalsed muutused pikaaegse kasutamise järel.
- 4. Moraalselt on vastuvõetamatu tarvitada selliseid stimulante, et täiustada tavalist käitumist, seetõttu peaks selliste ainete kasutamine olema ainult teraapiline: haiguste, kahjustuste ja teiste häirete korral.

Mängu eesmärgid

- Tehke selgeks oma seisukohad
- Töötage välja grupi ühine nägemus
- Tehke oma hää! kuuldavaks
- Nautige arutelu!

Situatsiooni kaart

Infokaart

Infokaart

Esialgsed mõtted

Kirjuta üles oma esialgsed mõtted ja kasuta valgeid kaarte, et lisada küsimusi

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Küsimuse kaart

Küsimuse kaart

Väljakutse kaart

Juhend

Sul on õigus häälele:
ütte lühidalt oma arvamus.
Hinda oma elukogemust.
Austa teisi inimesi.
Lase neil lõpetada enne, kui alustad.
Rõõm mitmekesisusest.
Tervita üllatusmomenti või segadust, kui märki sellest, et tunned või mõtled midagi uut.
Mõtle teada-tuntud arvamustele.
'Aga" tunneta erinevust; 'Ja' tunneta sarnasust.

Kolm etappi

1. Informatsioon
Teadvusta oma isiklik seisukoht situatsiooni suhtes, lugedes ja valides kaarte, mis tunduvad Sulle kõige olulisemad. Aseta oma kaardid alusele ja loe need siis teistele mängijatele kõvasti ette.
± 30 MIN.

2. Arutelu
Koos teiste mängijatega alusta arutelu ja määra üks kuni mitu suuremat teemat, mis tunduvad olulised. Kõik saavad võimaluse rääkida. Aseta oma kaardid lauale, et ette valmistada igaks teemaks argumentid.

± 30 MIN.

3. Grupi ühine vastus
Kajasta teemasid, mida grupp arutas ja tuvasta kaardid, mis viisid argumentideni. Kas suudate jõuda grupiga üksmeelele poliitilise positsiooni suhtes, mis peegeldaks Teie grupi arvamust? Soovi korral võite sõnastada uue poliitilise positsiooni.
± 20 MIN.

. . . pluss üks

4. Tegevus
Mine lehele www.playdecide.eu ja:
• Lisa oma grupi arutelu tulemused Decide i andmebaasi;
• Vaata, mida teised inimesed Euroopas selle küsimuse kohta arvavad;
• Loe teema kohta rohkem;
• Lae alla uus mängu komplekt, mida koos sõprade või kolleegidega mängida; Vaata, mismuutus, peale seda, kui mängisid Decide mängu